GAZETA TRANSILVANI[E]

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĚ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţ[i].

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar[e]

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 165. Joi, 24 Iulie (5 Augustŭ.) 1886.

Braşovŭ, 23 Iulie 1886.

Aşadér poporulŭ suveranŭ din Budapesta s'a pronunţatŭ în afacerea Edelsheim-Ianski. Puţinŭ importă décă mulţimea, care a aclamatŭ Dumineca trecută pe vorbitorii oposiţiunei în grădina de dare la semnŭ, a fostŭ compusă din elemente curatŭ maghiare séu nu. Ajunge că ca a aclamatŭ cu însufleţire pe domnii Polonyi, Ivor Kaas, Carol Eötvös etc. primindŭ tóte propunerile lorŭ cu unanimitate.

In ceea ce privesce numĕrulŭ celorŭ adunaţi diferă fórte multŭ datele foilorŭ, după colórea ce o representă fiecare din ele. Guvernamentalulŭ „Pester Lloyd" vorbesce de şése mii de „spectatorĭ", cei din oposiţiunea moderată vĕḍură chiarŭ douĕ-spre-ḍece mii, ér „Egyetértes" ne spune că au fostŭ de faţă nu mai puţinŭ ca douĕ-ḍecĭ de mii.

Ei bine aceste şése séu douĕ-spre-ḍece séu douĕ-ḍecĭ de mii de ómenĭ au strigatŭ într'unŭ glasŭ „aşa este" şi „Eljen", când deputatulŭ Carolŭ Eötvös a întăritŭ, că „Ungurulŭ nu cunósce împĕratŭ, ci numai rege", şi când a constatatŭ cu mâhnire, că tinerii ungurĭ trebue sĕ jure, décă suntŭ înrolaţi în armata comună, pe stégulŭ negru-galbĕnŭ cu emblema vulturului cu douĕ capete, éră nu pe stégulŭ tricolorŭ ungurescŭ cu emblema Ungariei.

Aceştĭ şése, douĕ-spreḍece séu douĕ-ḍecĭ de mii de cetăţenĭ au strigatŭ din tóte puterile „Abzug," când s'a făcutŭ amintire de „nenorocitulŭ" séu, cum se corese dep. Eötvös, „norocitulŭ" generalŭ Ianski."

Acéstă mulţime de poporŭ — câtŭ va fi fostŭ — a aclamatŭ pe Ivor Kaas dela „Pesti Naplo", când a declaratŭ că „patrioţii" au convocatŭ adunarea poporală, pentru ca cercurile militare, carĭ nu respecteză naţiunea maghiară şi umilescŭ guvernulŭ Ţĕrei ungurescĭ sĕ védă, că „poporulŭ Ungariei" este strînsŭ unitŭ, şi solidarŭ faţă cu ele.

„Avemŭ dreptŭ la aceaa — ḍice Kaas — „ca fii noştri, carĭ servescŭ în armata comună, sĕ rĕmână patrioţĭ şi Ungurĭ, sĕ sêmţă cu noi şi sĕ nu trebuiéscă sĕ-şĭ ascundă sub pedépsă patriotismulŭ lorŭ. Ungaria are unŭ dreptŭ constituţionalŭ asupra acestei armate, pe care parlamentulŭ o votéză şi care o susţinemŭ noi, nu e permisŭ ca sĕ fiă statŭ peste statŭ, ci sĕ fiă o armată a statului ungarŭ".

Tóte aceste ...

nu unire, nu esistă legătură tare a simpatiei între popórele statului ungarŭ, şi basa pe care e clădită pretinsa „solidaritate" este unilaterală şi artificială. Orĭ dóră este în stare cineva sĕ ne dovedéscă, că spiritulŭ ce se propagă în Peşta de către agitatorii oposiţiunei maghiare ar afla rĕsunetŭ în sînulŭ popórelorŭ nemaghiare, carĭ facŭ douĕ din trei părţĭ a „poporului Ungariei ?"

La acestŭ „lucru bagatel" însĕ nicĭ că s'au gânditŭ arangiatorii meetingului de Dumineca trecută, precum nu s'au gânditŭ nicĭ la efectele, ce trebuia sĕ le producă agitările lorŭ asupra cercurilorŭ militare şi politice din Germania.

Intr'o fóiă de frunte militară din Germania s'au şi datŭ unŭ rĕspunsŭ la cele ce se petrecŭ în Ungaria în cestiunea armatei. Germanilorŭ — ḍice acésta fóiă — nu le e indiferentă relaţiunea î care stă naţiunea maghiară faţă cu armata c. r., căcĭ Germanii nu voiescŭ sĕ-şĭ cládéscă alianţa lorŭ pe *nisipulŭ şovinismului maghiară,* ci pe terêmulŭ tare şi sigurŭ alŭ unei armate unitare, puternice şi consciă de datoria ei, *împĕrătéscă-regéscă.*

Nu aparŭ în asemenĭ condiţiunĭ şi împrejurărĭ zadarnice tóte stăruinţele demonstranţilorŭ din Pesta? Ce s'ar şi puté clădi durabilŭ şi sigurŭ pe unŭ fundamentŭ de nisipŭ!

Anglia şi marele puterĭ europene.

„Standard", organulŭ principalŭ şi aprópe oficialŭ alŭ partidei ce se află acum la putere, încheiă unŭ articulŭ asupra cestiunii bulgare cu următórele cuvinte:

E mai bine sĕ vorbimŭ limpede despre acestŭ obiectŭ, ca sĕ nu se pótă amăgi nimenea. Atérnă de Anglia, décă prinţulŭ Alexandru are sĕ fiă susţinutŭ cu sprijinulŭ Angliei în opera începută, séu sĕ fiă lăsatŭ de Europa sĕ cadă şi sĕ fiă înghiţitŭ de vâltórea ce ferbe a intrigilorŭ rusescĭ. Sĕ admite în generalŭ, că afacerile Europei se formézä şi se conducŭ de Germania sub autoritatea dominată a prinţului Bismarck. Acésta e o esagerare atâtŭ de violentă a faptelorŭ reale, încâtŭ e aprópe o falsă înfăţişare a situaţiunii. Prinţulŭ Bismark este celŭ mai dibaciŭ, mai îndrăsneţŭ şi mai putemicŭ jucătoriŭ în joculŭ pe care noi ìlŭ numimŭ politică europĕnă. Dér elŭ jócă joculŭ Germaniei, nu alŭ Europei, escepţiune făcêndŭ de casulŭ cândŭ acésta armoniséză. Rusia are o colosală arm[...] şi [...]tro-Ungaria, Francia şi Itali[...]

In fiecare ḍi se ţinŭ consilii de miniştri spre a se consulta asupra mijlócelorŭ băneştĭ, spre a se puté face faţă cheltuelilorŭ ordinare şi extraordinare. Pentru a se puté acoperi cheltuelile ḍilnice s'a contractatŭ unŭ împrumutŭ de 60,000 funţĭ otomanĭ.

Se afirmă că d. Nelidow, la întórcerea sa din Rusia, va aduce o scrisóre autografă a Ţarului şi destinată pentru Sultanŭ. Acéstă scrisóre deşi nu pare a avé importanţă deosebită, dér totuşĭ promite unŭ órecare interesŭ, căcĭ se scie că astăḍĭ acţiunile rusescĭ nu prea suntŭ urcate la Constantinopolŭ şi d. Nelidow nu este omulŭ, care le va puté urca.

Chemarea lui Gabdan Efendi dela Sofia la Constantinopolŭ spre a raporta în afacerea revisuirei statutului organicŭ rumeliotŭ dovedesce că Pórta are o pré mică încredere în intenţiunile guvernului bulgarŭ.

„Agenţia Havas" a primitŭ din Constantinopole următórea telegramă:

Scirĭ din Beyrut semnaléză chemarea sub arme a reservelorŭ din alŭ 5-lea corpŭ de armată, ce are reşedinţa în Syria. Aceste reserve, care au unŭ efectivŭ de vre-o trei-ḍecĭ de mii de ómenĭ, se vorŭ îmbarca la 5 Augustŭ cu destinaţiă la Salonicŭ. O asemenea chemare sub arme e ordonată şi în alte regiunĭ. Cu tóte acestea se asigură pe de altă parte, că se urméză cu activitate licenţiarea trupelorŭ ce şi-au făcutŭ termenulŭ.

Resultă de aci, că demobilisarea anunţată a trupelorŭ otomane e numai aparentă şi că Turcia se pregătesce în vederea nouelorŭ încurcăturĭ, ce potŭ veni, mai cu sémă în Bulgaria în timpulŭ discuţiunilorŭ, la carĭ va da locŭ revisuirea statutului organicŭ alŭ Rumeliei orientale. De altminterĭ cercurile oficiale otomane privescŭ situaţiunea sub unŭ aspectŭ întunecosŭ.

Circulă scirea că s'au produsŭ acte de rĕscólă la Salonicŭ în timpulŭ îmbarcărei trupelorŭ licenţiate pentrucă unŭ detaşamentŭ de artileriă a voitŭ sĕ se îmbarce înainte de a i se notifica ordinulŭ. Ordinea a fostŭ restabilită după întrebuinţarea forţei armate şi a unei şarge de cavaleriă. Trei ómenĭ au fostŭ omorîţĭ. Pórta cu tóte astea desminte într'unŭ modŭ formalŭ acéstă scire.

Supĕrarea societăţei ruse pe Germania.

Sub acestŭ titlu „Gazeta de Colonia" publică o corespondenţă din Petersburgŭ, din care estragemŭ următórele:

De mai mulţĭ anĭ sĕ vorbesce în pressa rusă şi germană, cum şi prin cercurile ambelorŭ ţĕrĭ, de unŭ [...]

...a ca sĕ nu declare rĕsboiŭ Germaniei. ...putŭ sĕ crescă treptatŭ ura Rușilorŭ ...aniei, ură, care e necurmatŭ nutrită prin ...essei panslaviste, care se folosesce de tóte ni... pentru a stărui unŭ curentŭ viforosŭ, căruia ...eptulŭ guvernŭ alŭ împĕratului Alexandru III, îm...eună cu ministrulŭ sĕu de esterne numai cu anevoiă ...a putea resista

SCIRILE ĐILEI.

Sbiéră mereu foile „patriotice", că învĕțătorii ungurescĭ perŭ de fóme. Mai ticălósă sórte au însĕ învĕțătorii din comitatele Trencsén, Arva, Turocz, Liptó și Zolyom, tocmai în acele comitate ale Ungariei, unde în privința numerică suntŭ mai bine representațĭ învĕțătorii poporalĭ ungurescĭ. Unŭ diarŭ ungurescŭ ne spune, că în comitatulŭ Zolyom se află între alții 17 învĕțătorĭ ordinarĭ, alŭ cărorŭ salarŭ, împreună cu locuința și tóte veniturile, nu face 100 fl. pe anŭ. De esemplu venitulŭ totalŭ alŭ învĕțătorului de confesiunea helvetică din Dubrán-Kralován este de 40 fl. pe anŭ, alŭ celui din Kálinka 61 fl., din Zolena 79 fl. Când învĕțătorii șĭ-au gătatŭ pânea, îșĭ sugŭ unghiele, și când nu mai au ce suge, lasă școla și se ducŭ la seceră ca dilerĭ, mai virtosŭ prin comitatele Hont, Barș și Nyitra. Ministrulŭ instrucțiunei publice nu este de vină, căcĭ elŭ — după cum observă o códă »patriotică« din Clușiu — este ocupatŭ cu scrierea de cărțĭ și paragrafĭ și nu póte sĕ dea ajutorŭ nicĭ chiarŭ învĕțătorilorŭ de statŭ. — Ba e ocupatŭ mai multŭ cu ordonanțe „patriotice«. Vorba e unde suntŭ banii visteriei?

—x—

Reuniunile de maghiarisare au începutŭ a avea succese — sângerόse. Cea din Verșețŭ, alŭ cărei programŭ stabilesce ca copii de limbĭ „străine" se fiĕ internațĭ în asilurĭ de copii din localitățĭ curatŭ ungurescĭ — de cumva părinții vorŭ fi mâncatŭ burețĭ — ér copii ungurĭ în asilulŭ ce se va înființa — de nu va face fiasco — în Verșețŭ, a datŭ o petrecere în pădure. Cu acéstă ocasiune juristulŭ Herțog certându-se cu cadetulŭ honvedŭ Sipos, pentru o damă, acesta fŭ provocatŭ la duelŭ, care s'a și făcutŭ a doua di. Cadetulŭ fŭ tăiatŭ și după 10 minute espiră. — Poftimŭ succese „culturale«!

—x—

D-lŭ profesorŭ dela gimnasiulŭ românŭ de aicĭ Andreiu Bârseanu a plecatŭ în sĕptĕmâna trecută cu mai mulțĭ studențĭ în escursiune, mai multŭ pe josŭ, prin partea sudică a Ardealului. Ajungêndŭ în Avrigŭ, au cercetatŭ mormĕntulŭ lui Lazarŭ și fabrica de sticlă. Lunĭ au sositŭ în Sibiiu. Felicitămŭ pe d-lŭ Bârseanu pentru salutara ideă de-a face cu tinerii nostri asemenea escursiunĭ folositóre.

—x—

Sĕ face cunoscutŭ On. Domnĭ membri brașovenĭ ai *„Asociațiunei Transilvane pentru cultura și literatura poporului românŭ,"* carĭ dorescŭ sĕ participe la adunarea generală, ce se va ține în acestŭ anŭ la 8 Augusstŭ în Alba-Iulia, că la cancelaria On. Domnŭ Directorŭ și protopopŭ Ionŭ Petricŭ se află de distribuitŭ 10 bilete de drumŭ pe căile ferate ale statului cu prețŭ scădutŭ.

Brașovŭ, 3 Augustŭ 1886.

Din cancelaria Directeratului.

—x—

anĭ la Andreiu Saxlehner din Pesta. Lucrările le conduce sculptorulŭ Moretti, care dice că acéstă marmoră e deopotrivă cu cea de Carrara. Actualmente lucréză 30 de ómenĭ.

—x—

Comunicațiunea între Clușiu și Uióra Mureșului este întreruptă în urma furtunei dela 28 Iuliu n.

—x—

Unŭ câne turbatŭ a mușcatŭ în 26 Iuliu în Șura mare alțĭ cânĭ, unŭ copilŭ, unŭ bivolașŭ și unŭ porcŭ.

—x—

La cele 4 institute de banĭ din locŭ, adecă la „Albina", „Cassa de păstrare săs« »I Bancă trans" și „Societatea de avansŭ« s'au depusŭ în luna trecută spre păstrare 459,347 fl 21 cr., și s'au ridicatŭ fl. 306,773 78 cr. romănêndŭ astfelŭ în casse unŭ escedentŭ de 152,573 fl. 43. cr.

—x—

Duminecă pe când tobașulŭ orașului cetea prin Brașovulŭ vechiu publicațiunea polițienéscă pentru înbotnițarea cânilorŭ deodată se repede — lucru curiosŭ — la elŭ unŭ câne și-lŭ mușcă de mână. Se dice că cânele a fostŭ turbatŭ.

—x—

Filologulŭ și istoriculŭ Dr. *Pič* se află în Bucurescĭ. D-sa a fostŭ primitŭ de ministrulŭ Sturdza și va sta cât-va timpŭ în Bucurescĭ, lucrândŭ în biblioteca Academiei Române și cercetândŭ diferite documente privitóre la vechia istoriă a Românilorŭ.

—x—

Podulŭ erarialŭ de lângă Heviz, comit. Făgărașului s'a dĕrĕmatŭ la 30 Iuliu n. tocmai pe când turma de cai din Ugra trecea pe elŭ întorcêndu-se dela pășune; 45 de cai au muritŭ imediatŭ, alțĭ mulțĭ au fostŭ rănițĭ. Paguba se sue la 16,000 fl. Comunicațiunea între Făgărașĭ și Homorodŭ e întreruptă.

—x—

Lunĭ s'a spêndùratŭ o servitóre a comerciantului Kassik din locŭ, din ce causă nu se scie.

—x—

Cetimŭ în »Curierulŭ Prahovei«: In diua de 15 c. lucrătorulŭ Carol Neugebauer dela fabrica de sticlărie Azuga de 45 de anĭ, avêndŭ soțiă și cincĭ copii, și fiindŭ bolnavŭ de unŭ anŭ și trei lunĭ, s'a desperatŭ și s'a aruncatŭ la o distanță ca de doi metri, înaintea mașinei trenului de marfă ce plecase din Predealŭ, între chilometrulŭ 77—78. Corpulŭ i-a fostŭ retezatŭ în douĕ pe la capulŭ pieptului și osemintele i s'au risipitŭ pe raiurile liniei ferate, fără ca mecaniculŭ sĕ pótă opri mergerea trenului.

De pe Câmpiă, 9 Iuliu.

Grea și ostenitóre e lupta, ce trebue sĕ o purtămŭ. Acésta o scimŭ și sêmțimŭ cu toții. De aceea totŭ, ce pórtă nume de Românŭ, Românŭ sĕ fiă și în fapte și lucrărĭ, fără codire și fățărire. Și nicĭ nu merită sĕ pórte nume de Românŭ în diua de adĭ acela, care nu e cu sufletulŭ devotatŭ causei Românismului. Nicĭ n'are sensŭ altfelŭ.

Ce ne folosesce de a avé în mijloculŭ nostru de aceia, carĭ dicŭ că-sŭ de origine română, vorbescŭ însĕ limbă străină, séu suntŭ adăpațĭ de principii și cugetărĭ cu totulŭ ... Cum sĕ pótă folosi unii ca acești ...nale? Ce ne folosescŭ nouĕ aceia... no...

le servescŭ de instrumente dejositóre: ca denunțiantĭ etc. Ce ne folosesce că avemŭ capĭ de familiă, carĭ îșĭ crescŭ fii lorŭ în simțĕminte străine, carĭ nascŭ atâțĭ: Iuda?! Ce e putredŭ și nu consimte întru tóte cu voința națiunei, lăpĕdatŭ sĕ fiă! Numai ce e întregŭ și sănĕtosŭ sĕ se adune într'o taberă, fiă și în numĕrŭ mai scădutŭ, și reușita sigurŭ va fi mulțămitóre.

Negreșitŭ, că unŭ rolŭ de căpetenia ilŭ jócă în viéța nóstră națională și femeile romane. Și ele în parte contribue la cultivarea poporului, dovédă suntŭ reuniunile și alte societățĭ puse de ele la cale. Dela astfelŭ de femei, carĭ îșĭ înțelegŭ chemarea, sigurŭ, că nu va căpĕta națiunea fii nedemnĭ de ea. Ce felŭ de fii pentru națiune și patriă crescŭ însĕ mamele acele, carĭ, din ignoranță séu din alte împrejurărĭ pentru noi neesplicabile, permitŭ, ba póte și îndemnă, fiicelorŭ și peste totŭ fiilorŭ lorŭ, de a vorbi limbĭ străine? Dér apoi încă la ce fii vorŭ da aceștia viéță? Păcătuesce Românulŭ acela, ce susține a se numí cu acestŭ nume, în contra poporului sĕu, décă nu dojenesce și nu arétă lumei romane unde zace rĕulŭ. In atare posițiă, tristă pentru mine, de a recomênda unorŭ mame, părințĭ, o mai mare îngrijire și interesare pentru crescerea fiicelorŭ lorŭ, mĕ aflu eu acum. Durerosŭ numai póte fi, când la petrecerĭ cu coloritŭ românescŭ, și s'ar puté dice esclusivŭ românescŭ, audĭ vorbindŭ cu deosebită predilecțiune limba lui Schiller, séu décă respectiva nu o posede pe acésta, limba strănepoților lui Arpadŭ. Dér, ca sĕ nu fiă sedusŭ omulŭ a crede, că casulŭ acesta durerosŭ s'ar întêmpla în Sĕcuime séu în părțile desertului Ungariei, séu în vre-o altă parte isolată și locuită de Românĭ puținĭ, precum sĕ nu fiă aplicatŭ a accepta de adevĕratŭ nicĭ aceea, că conversațiunea în limbele amintite s'ar petrece între junĭ germânĭ séu ungurĭ și între junele romane, nu, ci între junĭ românĭ și între june romane și într'o parte a Transilvaniei, unde suntŭ Românĭ numeroșĭ; și casulŭ acesta nu se'ntêmplă între Românii din vre-unŭ orașŭ germânŭ séu ungurescŭ, nu, ci într'unŭ orășelŭ românescŭ, dela care s'ar ascepta multŭ. Acestŭ orășelŭ, ca sĕ nu țină inimele în curiositate, e Năsĕudulŭ. Și décă cutéză cineva a interpela pe tinerele romane din ce causă o facŭ acésta, capĕtă rĕspunsulŭ categoricŭ: „așa ne place". Rĕspunsŭ în sine forte naivŭ și neprecugetatŭ. Kossuth a glorificatŭ pe femeia română, ca avêndŭ simțĕminte marĭ naționale românescĭ, caute prin urmare sĕ merite tóte acéstă glorificare.

Noi trăimŭ astădĭ în cele mai critice împregiurărĭ, când antagoniștii neamului nostru se silescŭ din rĕsputerĭ a ne desnaționalisa, a ne socoti nedemnĭ de faptele străbune și a ne disputa drepturile garantate prin lege. Decĭ sĕ îngrijéscă fiăcare de limba sa ca de celŭ mai scumpŭ odorŭ, se o cultive și se o useze în orĭce societate și la orĭce ocasiunĭ, căcĭ ea este dulce și puternică în a da espresiune orĭ-cărui simțĕmêntŭ delicatŭ și orĭ cărei cugetărĭ sublime, neperdêndŭ nicĭ când din vedere cuvintele bĕtrânului poetŭ, eșite dintr'o inimă curată:

»Vorbițĭ, scriețĭ romănesce
Pentru Dumnedeu... !«

Fundațiunĭ de fabricĭ în România.

Sub acestŭ titlu publică „Curierulŭ financiarŭ" din Bucurescĭ următorulŭ articulŭ:

»Dela declararea rĕsboiului vamalŭ dintre Austro-Ungaria și România, mai mulțĭ fabricanțĭ din Monar... ...au începutŭ sĕ se stabiléscă în România ...

Astfelŭ la Focşanĭ se stabilesce o fabrică de postavurĭ, de flanele, sumane, iţarĭ, glugĭ şi alte producţiunĭ de felulŭ acestora.

Totŭ în acelŭ oraşŭ unŭ fabricantŭ din Braşovŭ şĭ-a propusŭ sĕ stabiléscă o fabrică de totŭ ce se atinge de producţiunea cânepii.

La Azuga, pe proprietatea M. S. Regelui, alţĭ fabricanţĭ au începutŭ sĕ construiéscă o fabrică de postavurĭ.

La Brăila în fine sĕ lucréză, după cum amŭ arătatŭ şi cu altă ocasiune, la instalarea unei fabricĭ de porţelanurĭ.

Dela Buzĕu ni se comunică asemenea, că unŭ fabricantŭ de frînghii în Ungaria a propusŭ primăriei sĕ înstaleze în acelŭ oraşŭ o fabrică de sforĭ frînghii etc.

Perderea cea mare, după cum se vede, în acestŭ resboiŭ vamalŭ, este totŭ de partea Austro-Ungariei. Cu tóte sforţările ce face acestŭ statŭ pe tóte căile pentru a ne ucide economicesce glónţele sale nu numai că nu ne atingŭ, dér sĕ întorcŭ asupra sa producêndŭ pe de o parte mórte ér pe de alta rănĭ grave industrii sale, fără a mai vorbi de pagubele ce sufere fisculŭ, companiile de drumŭ de ferŭ şi întréga viéţă socială şi comercială. Guvernulŭ din Viena prevĕduse nenorocirea cu tóte acestea încăpăţînarea guvernului unguresců a trecutŭ preste tóte prevederile şi a angajatŭ Monarchia într'unŭ resbelŭ economicŭ din cele mai ruinătóre pentru Austro-Ungaria.

Austro-Ungaria a închisŭ graniţele sale produselorŭ nóstre mergêndŭ cu rigóre pănă a taxa aceste produse cu 50% peste tarifulŭ sĕu generalŭ; ne-a opritŭ transitulŭ pentru Germania, Elveţia, etc.; ne-a închisŭ portofranculŭ dela Triest; a denunţatŭ convenţiunile de căi ferate pentru a supune produsele române la taxe esorbitante, a intratŭ în rĕsboiu cu compania de navigaţiune pe Dunăre, pentrucă acésta din posiţiunea sa nu noiesce nicĭ a urca tarifele nicĭ a împedeca transitulŭ, a renunţatŭ deocamdată la perceperea impositelorŭ dela fabricanţĭ, industriaşĭ şi lucrătorĭ în scopulŭ de a-'i inlesni şi a-'i face se lupte în contra nóstră, s'a adresatŭ în fine la Constantinopolŭ, la Parisŭ şi la tóte puterile pentru a-'i da ajutorŭ în resbelulŭ vamalŭ ce are cu România, a usatŭ cu unŭ cuvêntŭ şi useză de tóte mijlócele de care unŭ imperiu mare ca Austro-Ungaria dispune, şi cu tóte acestea, resultatulŭ resbelului economicŭ ce ne-a declaratŭ, este: sdruncinarea financelorŭ austro-ungare, diminuarea recetelorŭ căilorŭ sale ferate, desorganisarea, fómea şi miseria în rĕndurile fabricanţilorŭ, ale meseriaşilorŭ şi ale lucrătorilorŭ sĕi! Tabloulŭ e fórte tristŭ, dér fórte esactŭ!

Ca probă despre ceea ce avansămŭ aci, publicămŭ apelulŭ adresatŭ de cătră d. Iosif Dük, preşedintele societăţii industriaşilorŭ cătră locuitorii Braşovului şi ai localităţilorŭ vecine. Acestŭ apelŭ a produsŭ o impresie de tristeţă şi de indignaţie la Pesta şi Viena de óre-ce nu se credea că în aşa scurtŭ timpŭ va fi nevoe de milostenia publică pentru a veni în ajutorulŭ meseriaşilorŭ din Braşovŭ (Austro-Ungaria.)

Astfelŭ pe când fómea şi miseria face victime în Austro-Ungaria, din partea României nu se remarcă nicĭ o plângere, şi nicĭ o mĕsură de represalii. Ţéră eminamente agricolă, produsele ce esportamŭ altă dată în Austro-Ungaria, şi prin A.-Ung. le esportămŭ pe mare în alte state, şi în casul de a rĕmâné unele nevêndute, le consumămŭ noi singurĭ, perdem profitulŭ, este adevĕrat, dér nu su[illegible] espuşĭ a muri de fóme. Nu se póte ḑice totŭ [illegible] şi de Austro-Ungaria. Fabricanţii, meseriaşii şi [illegible] ne mai putêndŭ esporta produsele lorŭ în România, şi nicĭ în alte state din causa falsităţei lorŭ, ei suntŭ condamnaţĭ a róde maşinile, adecă a peri de fóme şi a recurge la caritatea publică, după cum au şi în ceputŭ sĕ facă.

Ceea ce e şi mai semnificativŭ, este, că Ungurii au sprijinitŭ declaraţiunea lorŭ de resbelŭ vamalŭ, pe faptulŭ, că Ungaria fiindŭ ţéră agricolă, nu póte permite ca produsele agricole ale României sĕ intre la ea pentru a face concurenţă produselorŭ sale. Décă acestŭ faptŭ este adevĕratŭ, pentruce guvernele din Pesta şi din Viena au decretatŭ imediatŭ după intrarea lorŭ în luptă cu noi liberă intrare în Monarchiă a cerealelorŭ şi a produselorŭ agricole din Bulgaria şi din Serbia? Nu resultă óre din acestŭ faptŭ, că agricultura Ungariei nu e în stare a satisface trebuinţele monarchiei şi e nevoită a recurge şi la produse străine? Şi în casulŭ acesta, politica economică a celorŭ dela Pesta nu era mai înţeléptă ea, décă lăsa liberă intrarea cerealelorŭ române contra compensaţiunii pentru unele din produsele sale industriale decâtŭ aceea d'a lăsa liberŭ pe ale Bulgariei şi pe ale Serbiei fără nicĭ o compensaţiune şi cu risiculŭ d'a muri de fóme fabricanţii, meseriaşii şi lucrătorii sĕi?"

Ungurii însĕ, neavêndŭ economiştĭ, după cum n'au nicĭ ómenĭ politicĭ, a trebuitŭ sĕ ducă monarchia lorŭ la acestŭ nenorocitŭ resbelŭ pentru ei, din care a eşitŭ: România — economicŭ independentă."

Ultime sciri.

Roma, 2 Augustŭ. Regele Greciei a sositŭ ieri la Genua şi şĭ-a urmatŭ drumulŭ spre Parisŭ.

Lisabona, 2 Augustŭ. Regele a plecatŭ în Anglia. Maiestatea Sa va visita curţile din Haga, Copenhaga, Stokolm. Călĕtoria Regelui n'are nicĭ unŭ scopŭ politicŭ.

Gastein, 2 Augustŭ. Impĕratulŭ Wilhelm a înapoiatŭ ierĭ la ameaḑŭ, visita împĕrătesei Austriei. Se asigură că împĕratulŭ Frantz Ioseph, însoţitŭ de ministrulŭ afacerilorŭ streine, contele Kalnoky, va sosi aci la 8 Augustŭ după ameaḑŭ, ér nu la 7, după cum s'a pretinsŭ.

Bayreuth, 2 Augustŭ. Principele şi principesa Imperială a Germaniei au sositŭ aci aḑĭ diminéţă.

Triest, 2 Augustŭ. S'au constatatŭ aci în ultimele 24 de ore şése casurĭ de choleră şi la Fiume 8 casurĭ şi 2 decese.

Londra, 2 Augustŭ. Circulă sgomotulŭ că trupele nóstre au suferitŭ o mare lovitură în Birmania.

Berlinŭ, 2 Augustŭ. „Post", organŭ oficiosŭ, declară că nu vede acum nicĭ unŭ motivŭ de îngrijire atâtŭ în Europa câtŭ şi în Asia.

DIVERSE.

Necrologŭ. — Jalnicii părinţĭ Andrei şi Elena A. Popovicĭ, au profunda durere a face cunoscutŭ ireparabila perdere a prea iubitei lorŭ fiice, *Maria Andrei Popovicĭ,* încetată din viéţă Lunĭ 21 Iulie (2 Augustŭ) în etate de 15 anĭ. Inmormêntarea s'a făcutŭ aḑĭ, Mercurĭ 23 Iulie (4 Augustŭ) l'a cimitirulŭ bisericei Sft. Nicolae din Scheiu.

Necrologŭ. — Invĕţătorulŭ românŭ gr. cat. din Strâmbulŭ, Atanasiu Georgiu, după o bólă grea şĭ-a datŭ sufletulŭ în mâna Creatorului în 24 Iuliu a. c. în etate de 42 anĭ. In decursŭ de 2[illegible] anĭ a serv[illegible] vĕţătorŭ în acea comună cu celŭ mai laudabilŭ [illegible] fostŭ Românŭ adevĕratŭ, bărbatŭ de simţĕminte no[illegible] de o rară onestitate. In 25 Iuliu s'a înmormêntatŭ f[illegible] plânsŭ de întréga comună. Deşi a avutŭ léfă puţină, totuşĭ şĭ-a strînsŭ puţintică avere şi din aceea după voinţa sa ultimă se vorŭ da 200 fl. pre séma scólei române principale gr. cat. din Lăpuşulŭ unguresců, unde şĭ-a primitŭ prima instrucţiune. Elevii sĕi formau „iubita sa familiă". Bolnavŭ de peptŭ a cerutŭ la începutulŭ acestui anŭ ca sĕ fiă pensiunatŭ, însĕ stăpânitorii i-au refusatŭ acésta, sub pretestŭ că »pricepĕtorulŭ" medicŭ comitatensŭ l'a declaratŭ deplinŭ sănĕtosŭ şi aptŭ de serviciu. Acésta e dreptatea şi cu pensiunarea invĕţătorilorŭ nostri! Fiă'i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Civilisaţia în Persia. — Incetulŭ cu încetulŭ Persia se civiliséză şi şahulŭ posede o flotă.,. douĕ vase. Persepolis şi Susa, carĭ suntŭ, dreptŭ vorbindŭ, cu totulŭ inutile şi a cărorŭ întreţinere costă pe anŭ câte 3500 lire sterlinge fiecare. Persepolis este unŭ frumosŭ vasŭ ancoratŭ la Buchiré, în golfulŭ Persicŭ şi alŭ cărui echipagiu este persanŭ şi statulŭ maiorŭ germanŭ. Susa este unŭ micŭ vaporŭ, care staţionéză la Mohammera. Fiulŭ celŭ mai mare alŭ Şahului, Ziles-Sultan, este ocupatŭ cu reconstruirea palatului sĕu de lângă Theran, care a fostŭ incendiatŭ. In ultimii timpĭ o mulţime de Europenĭ au trecutŭ prin acestŭ oraşŭ, care posedă deja unŭ ḑiarŭ francesŭ »l'Echo de Perse«; comerciulŭ germanŭ face acolo o vie concurenţă neguţătorilorŭ ruşĭ şi nu se găsesce nicĭ măcarŭ o cutie de chibriturĭ pe care sĕ nu fiă portretele împĕratului Wilhelm séu acelea ale d-lorŭ Bismarck şi Moltke. Francesĭ şi Francese dau lecţiunĭ de musică şi mai mulţĭ israeliţĭ ca medicĭ şi dantiştĭ. Dér cea din urmă inovaţiune a fostŭ deschiderea unui teatru unde, pentru prima óră, s'a vĕḑutŭ jucândŭ o pretinsă actriţă, soţia unui ceasornicarŭ germanŭ stabilitŭ la Theran. Piesa în care ea a recitatŭ unŭ rolŭ, a trecutŭ dreptŭ o piesă persană, scrisă de unŭ persanŭ. In realitate nu era decâtŭ Ursulŭ şi Paşa de Scribe adoptată de unŭ englesŭ. Şahulŭ a asistatŭ la a doua representaţiă într'o lojă închisă cu o feréstră; la mijloculŭ representaţiei elŭ sparse unulŭ din geamurĭ pentru ca sĕ pótă vedé şi audi mai bine.

Bibliografiă.

Festivitatea arangiată în 20 Aprilie a. c. în Aradŭ în onórea aleşilorŭ clerului şi poporului întrunitĭ în sesiunea sinodală ordinăriă a eparchiei aradane, ţinută în anulŭ 1886; autorŭ: *Corpulŭ Profesoralŭ* dela institutulŭ pedagogicŭ-teologicŭ. Aradŭ, 1886; editura tipografiei diecesane române gr. or. Opulŭ are 104 pag. formatŭ 8° şi se vinde cu 40 cr. v. a.

Institutulŭ »Lumina" şi câteva observaţiunĭ asupra scólelorŭ nóstre, de *D. R. Cordescu.* Bucurescĭ (Strada Academiei, 24.) 1886. Formatŭ 8° de 31 pag.

Convorbirĭ literare, revistă lunară, apare în Bucurescĭ sub direcţiunea d-lui *Jacobŭ Negruzzi.* Preţulŭ abonamentului: pentru România 20 lei, pentru Transilvania, Bucovina şi Ungaria 15 lei pe anŭ. Nr. 4 dela 1 Iulie are următorulŭ sumarŭ: *N. Gr. Racoviţă.* „Conferenţă ţinută la Craiova asupra lui C. Negruzzi;" Biografia lui C. Negruzzi după »Albina Carpaţilorŭ«; *G. Bengescu* Dabija: »Pygmalion regele Feniciei« (Actulŭ IV); *Xenophon C. Gheorghiu*: »Studii de literatura francesă« (Boileau); *N. Gane*: »Déc'a vrea Dumneḑeu« (naraţiune poporală); *Veronica Micle* »Sĕ scii, Şi te urĕscŭ, Ah fugi." (poesii) —

S'a pusŭ sub tiparŭ şi va apăré în timpulŭ celŭ mai scurtŭ în editura lui H. Zeidner în Braşovŭ: *Geografia pentru scólele poporale române,* lucrată pe basa planului ministerialŭ de *D. Făgărăşanŭ* şi *S. Moldovanŭ* profesorĭ.

Edito[illegible]: Iacobŭ [illegible]ureşianu.
Redactorŭ resp[illegible]abil[illegible] [illegible] Mureşi[illegible]

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Augustŭ st. n. 1886.

[illegible] de aurŭ 4%	107 30
[illegible]entă de hârtiă 5%	95.—
[illegible]mprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120 —
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105.25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 40
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	125 75
Renta de hărtiă austriacă	85 20
Renta de arg. austr.	86 20
Renta de aurŭ austr.	122 20
Losurile din 1860	142 50
Acţiunile băncei austro-ungare	871 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.75
Act. băncei de creditŭ austr.	280.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.01
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 90
Londra 10 Livres sterlinge	126.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Iulie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93—	93¾
Renta rom. amort. (5%)	97½	97¼
» convert. (6%)	88¼	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32½	34—
Credit fonc. rural (7%)	102¾	103½
» „ „ (5%)	87¼	87¾
» » urban (7%)	100—	101½
» » » (6%)	91½	91²/₄
» » » (5%)	83—	83¼
Banca naţională a României 500 Lei	1015	1025
Ac. de asig. Dacia-Rom.	265	271
« » » Naţională	220	225
Aurŭ contra bilete de bancă	13.—	14.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 3 Augustŭ st. n. 1886.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.68	8.71
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'orĭ	9.97	10.—
Lire turcescĭ	11.27	11.30
Imperialĭ	10.26	10.29
Galbenĭ	5.88	5.92
Scrisurile fonc. »Albina»	100.50	101.50
Ruble Rusescĭ	121.½	122.½
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	7.45	—
Predealŭ (	—	9.32	12.50	—
Predealŭ (	—		1.09	—
Timişŭ	—	9.56	1.40	—
Braşovŭ (	—	10 20	2.27	—
Braşovŭ (	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra (	10.29	—	8.01	—
Sighişóra (	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9.[illegible]3	—
Copsa micĕ	12.12	—	[illegible]	—
[illegible]sasa	12.5[illegible]	—	[illegible]	—
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezŏ-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
[illegible] (	10.01	10.28	5.05	6.[illegible]3	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok (	11.02	—	11.40
Szolnok (	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.[illegible]7
Branicĭca	8.21	—	1[illegible]
Deva	8.47	[illegible]	[illegible]